

AKCE

in.ihned.cz/cr

fanské memento mori (Pamatuj na smrt) a ars moriendi (Umění umírat) byly myšlenkovou páteří i Sporckova budování areálu v Kuksu: matčina lebka na stole, věčné světlo v hrobce na dohled z ložnice záměčku, kostra hlásající „dobro dobrým a zlo zlým“ v kostele nebo andělé Blažené a Žalostné smrti. Lebka s hadem v očníkách nechýbí ani v bývalé zámecké kuchyni.

Největším pomníkem Sporckova úsilí o proniknutí k mystériu smrti je ale cyklus 52 rytin jeho kukského rytce Michaela Renze (1701 – 1758), které vyšly po Sporckově smrti v Pasově a Linci (1753) a roku 1767 ve Vídni. Páter Patricius Wasserburger (*1706), který je autorem německých slok k jednotlivým stavům, byl druhým priorem v kuském klášteře milosrdných bratří. Na titulní straně knižního vydání Tance smrti dokonce prozradil, že cyklus je vymalován na dolní chodbě hospitalu – dnes je postupně odhalován veřejnosti.

Nabubřelost hledejte jinde

Už v úvahách o festivalu Theatrum Kuks šlo o víc než jen o sled – být tematicky zaměřený – nejruznějších barokních a barokem ovlivněných kreač z oblasti jevištního umění. Festival bez návaznosti na lokalitu lze ostatně založit kdekoli.

Byla tu však od počátku naděje, že se podaří získávat a provozovat „sporckovský“ repertoár, ať už se jedná o hudbu, divadlo, operu, loutkoherectví, procesí, poezii nebo barokní kázání. Byla tu rovněž touha objevovat zákoutí někdejších lázní Kuckus-Baade i areálu hospitalu a magického okolí včetně Betléma, Hubertského údolí a poustevy. Dramaturgie usiluje o obnovené propojení areálu majestátního hospitalu a vesničky za zchátralým mostem (dnes už zcela uzavřeným), která jako by se k „zámku“ vůbec nehlasila a nesdílela hrdost příchozích obdivovatelů. Vědomí souvislostí se tu zastavilo vysídlením německého obyvatelstva po druhé světové válce.

Klíčem k takovému propojení byla rekonstrukce krásného hospodářského objektu na lázeňském (vesnickém) břehu na Comoedien-Haus. Nový divadelní dům vznikl na východ od původního zámku těsně nad budovou zámecké kuchyně, jež se jako jediná ze zámeckého komplexu zachovala po velkém požáru koncem 19. století.

Druhým klíčem je pak asi založení divadelního souboru Bimbi di Terme z kuských dětí, které o prázdninách v Comoedien-Hausu zkoušejí původní novou hru na festival. Dva dřevění satyři, které podle dobové rytiny vyřezal Leoš Pryšinger, se vznášejí nad jevištěm. Ve foyeru bude letos k vidění výstava obrazů Renaty Greiner Maschere di Venezia.

Festival nikdy neusiloval o komerční „megaakci“ a neměří svou úspěšnost počtem diváků. Nesnaží se ani o získání „mezinárodní klientely“ ve smyslu masové akce pro turisty. Má mít kouzlo komornosti.

Oživený svět knih

Česko-rakouský umělec Abbé Libansky v Kuksu v roce 2004 znovu vybudoval z knih zmizelou barokní knihovnu Dům filozofů. Hrabě Špork byl obviněn z kacířství a z jeho bohaté knihovny bylo konfiskováno na 40 tisíc knih. Ani pozdější rehabilitace mu knihy zpět nevrátila a jedinečný objekt s altánovým schodištěm zcela zanikl.

Před čtyřmi lety se knihy do Kuksu konečně vrátily. Z knihoven z Vídne, Hradce Králové, Kopidlna, Vysokého Veselí a dalších obcí svezli pořadatelé s Libanským přes deset tisíc vyřazených knih. Z nich na původním místě a v původní velikosti zrekonstruoval půdorys Domu filozofů se zdmi o výšce půl metru.

Návštěvníci festivalu a ostatní zájemci měli možnost si knihy zadarmo a navždy vypůjčit. Libansky proto pro knihovnu navrhl speciální „vypůjční“ razítko. „Nešlo mi jen o symbolické znovuvybudování knihovny, ale také o oživení světa knih a principu knihovny,“ říká.

Jak se tam dostat

Kuks leží zhruba 30 km severně od Hradce Králové a 20 km jižně od Trutnova. Z obou měst jezdí do Kuksu autobusy, případně vlaky z Jaroměře. Z Prahy se do Kuksu, vzdáleného asi 135 km, dostanete autem za necelé dvě hodiny. Pojedete po dálnici na Hradec Králové, resp. Jaroměř a Dvůr Králové n. L. www.theatrum.zde.cz

Víno místo vody

Festivalu se můžete aktivně zúčastnit i vy. Stačí přijít 21. srpna v 16.30 hod. k Božím mukám v Kuksu. Odtud se pod vedením Michala Pospíšila, specialisty na barokní duchovní píseň a znalce barokního procesí, vydáte s písní přes údolí Labe ke špitálnímu kostelu Nejsvětější Trojice.

Na jižní straně v Kuksu můžete pro změnu místo někdejší buše spatřit vinohrad Nad zámek. V nově otevřené Galerii českých vín pod severozápadním křídlem hospitalu pak také ochutnat první kuské víno.

Galerie se specializuje na česká vína a nabízí také úschovu vzácných ročníků v samostatných kójích pro specialisty nebo ochutnávky pro skupiny i náhodné návštěvníky. Oslavou obnoveného vinařství v Kuksu je tradiční vinobraní (letos 13. září), při němž teče víno místo vody po obou stranách kaskádového schodiště „jako za Sporcka“.

Kukský orloj stejně jako Sporckův zámek, Dům filozofů, větrný mlýn nebo závodiště s trpaslíky už v Kuksu neuvídíte. Smetla je povodeň a zub času (i hloupost a neucta nás lidí). Křesťanské hodiny však můžete spatřit na terase ve čtvrtek 21. srpna v podobě dramatizace textu Christopa Lorentze Pfeifferra souborem Geisslers Hofcomedianen.

Nápady, vazby na prostředí, nové nálezy a inspirace nejsou v Kuksu zdaleka vyčerpány. Letošní Theatrum Kuks o cestě Sporckovými místy a časy opět mnoho napovídá. ■

STANISLAV BOHADLO



Braunovy sochy v Kuksu – spolu s Karlovým mostem nejúchvatnější galerie barokního sochařství u nás.

IN magazín Hospodářských novin • Šéfredaktor listu: Petr Šimůnek • **IN magazín**: Tomáš Wehle (vedení), Libor Ševčík, Tereza Hromádková, Kateřina Hovorková, Eva Petrová (grafika)
 Redakce: Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, mail: in.hn@economia.cz, telefon: 233 073 071, fax: 233 072 060 • **Přijím inzerce**: Inzertní oddělení Economia a.s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, telefon: 233 071 782 • **Tisk**: Moraviapress, a. s., Brěclav • **Samostatně neprodejný**